

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.” (4 pag.) 80 Lei pe an
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an
și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (Jud. Hunedoara).

România

atrasă într'o uriașă cursă!

Politicii unguri isteți, se joacă cu „diplomația” română ca — pisica cu șoarecul.

Nemeșii unguri plecați din Ardeal pentru a nu se supune stăpânirii „valahe”, ca și cei cari nici nu locuiau în Ardeal, ci numai marile lor moșii le aveau aici, — nu se pot împăca cu aceea, că România a răscumpărat și moștile lor, ca și pe ale boerilor români, — de le-a împărțit țărânilor lucrătoare de pământ.

S'au pus dar să-și pregătească lumea pe la „Liga Națunilor”, doar trig o păcăleală României. Cei din Sfatul Ligii, în care șed mulți cari n'o au pe România la bătaie, — au zis: Noi nu ne putem amesteca, — dar găsim noi o formă: Vă sfătuim și pe voi și pe Românie, să vă supuneți de voi bună unui Tribunal (scaun de judecată) din afară de țările voastre, de pildă unuia anume ales spre acest scop, din Paris! Acolo să vedeți apoi să aveți „om bun”...

S'a ales un tribunal „arbitrar” (a cărui cuvânt să fie hotărîtor, după învoiala înainte dată de pricinași, că se vor supune hotărîrii lui), din Paris. Ungurii s'au pus bine pe lângă președintele acelui tribunal, și au făcut probă cu o pricină mică. Treaba a ieșit pe placul lor: Acel Tribunal le-a dat lor câștig, și România a pierdut. Dar fiind vorba de un lucru mai neînsemnat, nu l-a dat multă luare aminte.

— Atunci au zis: Hai facem acum un pas mai mare: Noi, nemeșii cari am avut moșii mari în Ardeal și Bănat, pîrim România că ne-a despolat de averile noastre, în chip volnic!

Liga Națunilor, la care au dus pîra, i-a îndrumat la — „Tribunalul arbitrar”, pe care și-l vor alege ele de ele, învoindu-se iară, ca hotărîrea lui să fie obligătoare pentru amândoi pricinași.

Și i-au mînat tot la Tribunalul din rîndul trecut, cu acelaș președinte, cu cap și cu inimă pentru Unguri (el însuși nefiind Francéz, elascunzându se bine după un nume francezac).

România, uitându-se prin cei doi ochi ai săi: prin Ministrul său dela Paris și prin cel de Externe dela București, i s'a părut lucru cam deocheat, că e mînată — la acelaș tribunal, cu acelaș Președinte din

rîndul trecut... Și a spus: Eu nu mă mai joc. Nu mă mai încred în acest om și în tot „Tribunalul”...

Atunci au venit solii și mijlocitorii acelui tribunal, la ochii dela Paris al României, și au suflat praf în el, că: nu vă codiți, excelență, primiți, doar însuși președintele a spus, că în rîndul trecut s'a întâmplat o „greșală”. Dar acum lucrul stă bine pentru Dvoastră.. Vă rugăm să primiți, ca să se sfârșească odată cu pîra asta supărăcioasă...

Și ochii nostru (chior) dela Paris, n'a văzut mai adînc, s'a lăsat lingoșit, măgulit, a crezut și a dat din praful său din ochi și celui dela București, — și... au primit de nou, ca acelaș Tribunal să judece și în procesul mare al nemeșilor unguri cari își cer moștile ce le avuseră în România, ori plata lor deplină!...

Bucuria Președintelui acelui Tribunal, că România, la rugarea ce i s'a făcut, — a primit să se supună țării lui!

A judecat'o de nou, — dînd câștig de drept.. Ungurilor (cari au cheltuit cât de mult, în nădejdea să-și zmulgă iară uriașele lor moșii din mîinile țărânilor români, — ori apoi vagoane de bani pentru ele)... S'a înaintat Apel la „Ligă”, — și nu știm ce o mai fi.

— A treia. Iar mai nou, prinzînd pilda nemeșilor, — au înaintat proces împotriva statului Român și foștii slujbași maghariai, acei cari la venirea României, n'au vrut să pună jurămînt de credință față de România, și și-au părăsit ei singuri slujbele lor. Sunt 12000 de inși, acest fel de slujbași, cari în pîra lor spun cele mai urîte cuvinte despre România și stăpînirea ei, zicînd că i-a lipsit de plată înainte de vreme, căci abia peste vre o lună de zile a intrat în putere de drept pacea care o făcea stăpîna peste aceste locuri...

Și dintre acești foști slujbași, mulți se găsesc încă în România, pe care o hulesc în chip crud în fața străinătății.

Acum e întrebare dacă România va mai putea zice: Nu primesc judecata acestui Tribunal, după-ce de 2 ori a primit-o...

Și cer Ungurii, neică, peste un miliard de Lei despăgubiri!...

Și iaca așa, se dovedește, că țara noastră e condusă rău și pe acel tărîm al „diplomației”. Ungurii pun în slujbele de consuli și miniștri ai lor în străinătate, pe cei mai isteți și mai patrioți ai lor, — dar la București s'ajunge „tri-

mis al țării” „Minstru” în altă țară, orice tale-fronză, care e „de-ai noștri”, om de partid, bogat în știința ce se cere unui... agent de partid, dar bostan gol în ce privește științele ce s'ar cere unui „diplomat” al țării în alte state!...

Și atunci, ce să ne mai mirăm, că patrioții bine pregătiți maghariai, reușesc a suci capul judecătorilor streini, din diplomație, din Liga Națunilor, iar ai noștri fluera a sărăcie, după ce au pierdut...

Se îndreaptă

cumpăna economică a țării?

Dela războiu încoace, tot aceea era plîngerea cercetătorilor asupra mersului treburilor țării, că cumpăna negoțului țării, e neprilenică, căci ea arată import (aducere de mărfuri din afară) cu mult mai mare decât export (trimitere în afară). Iar asta e în economia unui stat, ca și în gospodăria unui om, semn rău. Ea arată că tu ai avut mai mult de cumpărat, decât de vîndut. Ai avut câștig din vînzările lucrurilor tale 1000, și ai avut de cumpărat de 1200 ori 1500. — Și atunci a trebuit să faci datorie, pe cât e deosebirea între venite și cheltuieli, ca să ai de unde cheltui.

De aceea sunt tare năcăjiți conducătorii unei țări, când văd la capătul anului, că țara, lor a adus mai multe mărfuri din afară în lăuntru, decât a putut ea trimite în afară.

Și nouă, dela războiu încoace, până înainte doar nu un an, tot cam așa ne a mers.

Acum cetim o știre care par'că ne mai înviorează:

Din datele adunate la Ministerul de Industrie și Comerț (negoi) al țării, despre scurgerea de mărfuri din afară și în afară, în anul 1926, rees următoarele:

S'au trimis în afară în a. 1926: mărfuri în preț de . L. 38 miliarde
S'au adus în țară de . 34

Dînd un prisos de Lei 4 miliarde
Față cu anul 1925, licoana negoțului țării e următoarea:

S'au trimis în 1925, de L. 30 miliarde,
S'au adus mărfuri de 29

Prisos: 1 miliard.

Așadar anul 1926 nu numai a crescut prin suma de care a vîndut străinătății, — dar și prin suma care i-a rămas ca prisos, ca câștig,

semn de îmbunătățire în mersul negoțului țării. În 1925: am avut un prisos de 1 miliard (o mîle de milioane), în 1926: 4 miliarde (4000 de milioane).

Din Sfatul Țării.

Joia trecută (20 Ian.) s'a deschis de nou adunarea Sfatului țării.

În Adunarea Deputaților, dl Cornelu Șumuleanu, deputat al „Ligii Creștine”, atrage luarea aminte a guvernului, că societatea „H bron”, stînd din Evrei, cumpără pe prețuri de nimic pămînturile țărânilor moldoveni din Basarabia, după ce i-a nebunit de cap să plece în lome spre locuri unde i-ar aștepta te miri ce ralu... Oamenii ajung algor la soartea celor împinși de spate în același fel la Brazilia, unde e val de viața lor! Cere guvernului să lee cele mai grabnice măsuri împotriva acestui fel de înstrăinare a pămîntului, prin înșelăciune, din mîinile neamului nostru!

— Dl Dr. Valer Pop, alt deputat creștin (dela Cluj), arată starea rușinoasă în care se află Românii din Satu-Mare, unde în slujbele de stat sunt primiți Evreii naîntea tuturor altora! Un doctor român, Popescu, a fost mutat în altă parte, pentru a se face loc medicului evreu Schillinger! De bună samă nu pe nimic a ajuns acesta aci!...

— Deput. Ingner Florescu (din Liga Creștină) arată că Ministerul de Războiu, prin o neînțeleasă ușurie, a făcut „schimb” de pădure, cu o înșofire evreiască, care își pusese ochii pe o pădure de 30000 hectare (vre o 50.000 jugăre) din județul Fălțiceni, — dîndu-le acelor evrei acea întindere pețoasă de pădure, în schimb pentru alta numai de 9000 hectare. Cere contractele și hotărîrile în această pricină, pentru a arăta că aci s'a făcut o mare rîntateli!

Dr. Șumuleanu cere samă Ministrului școlilor, pentru că a dat voce elevilor evrei să nu mai „lucreze” (la desemn) Sămbăta în Școlile statului, pe când la alte școli a poruncit să se lucreze de creștinii Domineca! (Să vedem ce va răspunde Jidovital Petrovici).

Dep. C. Davila (național-țărănesc) întrebă guvernul, de și va lua răspunderea pentru urmarea celor păte cu Tribunalul arbitrar dela Paris (de care vorbim în alt loc, în fruntea foii).

Dep. Ianiu Leca (al Ligii) întrebă, în legătură cu asta, cum guvernul a putut încredința apărarea țării în fața unui tribunal cu președinte „cușer”, unui avocat jidan dela noi, lui Rosenthal?

Numele de „JIDAN”, e o vîtmare?

— Dep. Argetoianu (național-țărănesc) se ridică împotriva

intrebuintărilor numelui de „jidani”, căci asta e o vorbă de batjocură! Să li se zică „Evrei”...

— Dep. Codreanu spune că nu-l batjocură, doar și jidanii folosesc numirea aceasta, când vorbesc ei despre ei...

Președintele Negulescu sfătuie pe vorbitori să nu le mai zică „jidani”, căci e numire jgnitoare, ei să le zică „evrei”, numire „literară”...

Cum mai vorbesc domnii de ce nu știu. Doar în ungurește ei înșiși își zic tot „zsidó” jidan, și nemții „Jud”, ceea-ce e tot „jidani”. De ce numai Românii să le zică pe un nume care să sune mai „frumos”, mai „literar” la urechea lor? Ce înută de — slujii la jidanii...

Viitorul Cooperăției.

Dep. Răducanu (nașion. țăr.) arată că Cooperăția, adică pornirea de a aduna pe oameni în tovarășii economice, care luase naștere de războiu un avânt frumos, azi e în scădere, lipsită de vechea însuflețire, — pentru-că cooperativelor le lipsește ce li-i mai de lipsă: creditul, ajutorul cu împrumuturi ieftine. Numai guvernul poate curmă acest rău, îndrumând Banca Națională să dea împrumuturi însemnate Cooperativelor, sau luând pentru ele un mare împrumut în străinătate, că așa a făcut și Polonia... (Pentru ca acea scumpă „străinătate”, să ajungă a avea putere și asupra cooperăției, care până-acum era un mijloc de întărire și apărare națională economică... Răducanu e slujbaş la Marmorosch-Blank și tâlmăcește dorințele și scopurile ascunse ale acestor înstrăinați).

Ministrul Trancu-Iași sau n'a înțeles gândul ascuns al deputatului lui Marmorosch sau s'a făcut a nu-l înțelege, căci d-sa răspunzându-i a spus, că guvernul va ajuta din răzputeri cooperăția, dându-i împrumut din cele 2 miliarde Lei, pe cari i-au plătit țaranii pentru pământurile răscumpărate, și dela Banca Națională. Guvernul prețuește mult cooperăția și va face cât mai mult pentru a o ajuta să înflorească.

Gl. Averescu — țintă pentru puștile de soc evrești.

Cetisem, dar nu i-am dat luare aminte, că „un soldat evreu” a scris, în preajma anului nou, o scrisoare dlui întâi-Ministru General Averescu, în care îl spune, că și tatăl și moșul său a fost soldat în România și întreabă pe ministru: răspunde, prin urmare, ce plăcere îți-ar face dacă ai fi jidan în Țara Românească și ai vedea câtă nedreptate sufăr aci jidanii, câtă nepăsare (când sunt mi-te „atacați”)?, Ministrul a dat scrisoarea la gazeta „Indreptarea” împreună cu răspunsul său, care zice:

...„Firește, că aș fi foarte nenorocit dacă ar trebui să trăiesc în altă țară, decât țara strămoșilor mei”. (Ceea-ce tradus pe înțelesul tuturor înseamnă: „Trăiește și tu în țara strămoșilor tăi, sau: Cară-te la Palestina!) Incolo spune că, dacă totuși ar trebui să trăiască în altă țară, — ar face tot ce îi e cu putință, ca să fie pe placul celor în a căror țară trăiește” (și n'aș

fi diavol față cu ei, cum sunteți voi!)

— Alta:

În „Indreptarea” de Miercuri 19 Ianuarie, vedem publicată o nouă scrisoare pe care un alt jidan a trimis-o Generalului Averescu, iscălită de *Herbert Feingold* din Chicago (America), dar punând o la postă în — București.

Scrisoarea e și mai plină de pistrui ca cea din înainte. Spune jidanul: „să e născut în Iași, dar o dus de 20 ani la America. Acum — căci — a venit să mai vadă țara, și — n'aș fi crezut nici odată, că România Mare va rămânea, după războiu, foarte mult în urma civilizației altor state, ca Cehoslovacia, Jugoslavia, Turcia și Polonia...” Firește îl „revoltă” (răzvărătește) pe „civilizatul” „Feingold” (mai drept zis Stinkstein) ce face „studenții” aici, cum chină pe nevinoșii fii ai lui Israel... și prevede, presimte alte progromuri (ucidere cu grămadă, de jidanii). Răspunzător pentru „răscosalele” (?) împotriva studenților evrei, e d. Goga, dușman grozav al evrellor, apoi „mincinosul ziar Universul”, cari îl încurajează... Și spune că vor da ei, evreii americani și toate organizațiile lor din lume, de știră la Liga Naționali — iar când vom mai avea lipsă de un împrumut, de Stat, apoi — să-l cerem la cei de aci, cari „prigonesc” pe Evreii...

„Indreptarea” spune că această scrisoare arată și ea de ce mijloace se slujesc hulitorii și ponegritorii țării, — cum scornească ei ce nu s'a petrecut în țară, ca „progromuri” (progrom e, când poporul ce nu-l mai poate suferi, sare asupra lor și-i toacă cu gramada, îl impușcă ori omoară cu sutele, cu mii). Ei nu văzut un jidanăș ucis de un tiner român, și li s'a părut că văd o mlie de capuri cu perclini calcate la pământ! O, ve!, „progrom”!

Pan vorbe mincinoase în gura Ministrilor, numai să poată vorbi țara de rău.

Ziarul guvernului e silit a răspunde, luând de pept pe ponegritori, spunându-le că:

„Ori câte silințe și-ar da dușmanii țării (adecă Feingold și alte neamuri alui Marmorosch-Blank) pe minciuni nu se poate întemela nimic!”

Le zice adecă „mincinoși”, — și le făgăduiește luare de perclini.

Pentru Căminul „Cultural Creștin”

(Casa Studenților).

Am mai primit:

Dela d. Simion Birdean din Marcovăț (Bănatul sârbesc) 200 Lei; Sabiu Bucur, funcț. Lupeni, 20 Lei;

Din Silvna (jud. Govurlui) ne-au trimis vednicul nostru cetitori Ioan G. Teodosiu și Teodor I. Mihail Lei 200 pe cari i-au adunat la Anul-nou dela sprijinitorii mișcării naționale creștine. Au adunat de tot 420 Lei, din cari 220 merg ca ajutor tinerului Totu. Iată numele dăruitorilor:

Câte 20 lei: Gh. Teodosiu, T. I. Mihail, Gh. N. Dima, Const. C. Slivneanu, inv., Tănase Duca, Gănești; — Câte 10 lei: I. M. Potolea, stud., C. Gh. T. Enache, C. Antoniu, cântăreț, Șt. I. Stamate, P. A. Mătășaru, P. Gh. Samson, Gh. N. Ghinade, N. Sirghie, C. I. Enache, I. Gh. A.

Dima, P. Dimitriu, morar, I. C. Dima, cântăreț, Comănești, Iliana I. Gh. Teodosiu, Elis. I. Gh. A. Dima, Maria Gh. Grigoraș, Polix. I. Mironescu, preot, C. Slivnianu, A. Tud. Cântăreț, și Vasile M. Dima; — V. I. Gh. Enache, elev Liceu, 8 lei; — Câte 7 lei: Iliana N. Dorobăț, Maria Gh. T. Enache; — Câte 6 lei: dra Val. P. Angheluță, dra Tosică P. Dimitriu, Săfta P. Dimitriu, Tina V. Nicol, Const. I. Mironescu, I. P. Dimitriu, Șt. Ichim, Cavadin; — Câte 5 lei: V. Șt. Marola, A. Șt. Marola, Tud. Gh. Marola, G. V., seminarist, D-rele A. A. Enache, Z. A. Enache, drele Ec. Z. Enache, L. Z. Enache, Cal. I. Enache, T. S. Slivneanu, elev, Angh. N. Bejan, T. I. Grigoraș, N. Șt. Marola, T. Șt. Marola, I. Gh. Dima, I. P. E. Dima, I. Gh. Gh. Dima, C. N. Tudose, R. I. Enache, N. M. Marola, Ir. A. Dima, Il. I. Grigoraș, Frosa D. Grigoraș, Gh. P. Bogatu și Gh. Pr. Bogatu, Comănești, I. I. Mătășaru, Gh. T. Sirghi; — Câte 4 lei: N. Gh. Constantinescu, P. M. Potolea, P. Andronescu, Șt. P. E. Dima, A. C. Dima, Șt. C. Dima, V. N. Bogatu, Gh. D. Bogatu, Domnica N. Bogatu, G. Gh. Potolea, A. N. Ionescu, I. D. Mihail; — V. N. Grigoraș 3 lei.

De tot azi . . . Lei 440.—
Din Nr. 5 . . . „ 266 178.—
De tot la „Lib.” . . . Lei 266.618.—

SCRISORI

Un răspuns.

Brad, 22 Ianuarie 1927.

Dle Redactor! La cele publicate în Nr. 4 al „Libertății” a. c. „Din Zaranđ”, răspundem următoarele:

Comuna Brad e acea comună oarecare, în care se zidește biserică din vorbă. E adevărat, că lucrul merge foarte greu în împrejurările de azi și că noi, preoții din Brad, am trebuit să batem la poarta multor inimi cu dragoste de lăcașul sfânt alui Dumnezeu, ca să căpătăm ajutor.

Printre astfel de inimi înțeleghătoare am găsit și pe dl Prefect al județului nostru, care, în zilele cele mai strămtorate pentru noi, când i am arătat greutățile mari cu cari ne luptăm, a făcut ce a putut și ne-a venit în ajutor cu suma de Lei 40.000.—, pentru care li aducem și pe această cale în numele tuturor credincioșilor nostri, simțite mulțamiri.

Ordinul de plată i s'a încredințat deputatului nostru, care se afla în ziua aceea la Prefectură și care e membru ales în Consiliul nostru parohial, și ca la membru al Consiliului parohial i s'a încredințat acel ordin. Iar deputatul ne-a predat nouă preoților acel ordin de plată și nu s'a înfașisat nici când cu acel ordin la vre-o ședință de a Consiliului nostru parohial, ca să se laude cu el înaintea oamenilor.

Prin urmare în această faptă noi nu găsim nici un fel de „politică”, ei găsim mai vârtos o purtare de grijă pentru biserică noastră strămoșească, atât din partea dlui Prefect, cât și din a dlui deputat, cari amândoi sunt fii de preoți, și-i rugăm în numele credincioșilor, să poarte și pe mai departe acea grijă, ca să putem vedea terminată această sfântă biserică, în fața căreia vom lăpăda toată patima politică și ne vom înfașisa numai ca creștini și fii adevărați ai ei.

Andron Bogdan preot. Virgil Parlan preot.

Iubite cetitori!

Ne-ai citit gazeta? Nu o arunca Ci o dăruiește la o rudă-a ta Sau la un prietin, s'o vadă și el Lui li faci un bine, gazetel la fel

Unele — altele.

Pentru frații din Macedonia.

Noi avem în Macedonia un mare număr de frați Români, mestecați printre Greci, Tarci, Sârbi și Bulgari. Ei, înfarși mai ales de Greci, cari vorbesc așa ca din virful limbii, — și-au schimonosit și ei mult limba față de a noastră din țara mamă. De aceea li se și zice, spre deosebire de noi: *Macedo-Români* sau *Turcari* (fiindcă folosesc foarte mult pe ț în limba lor.)

România s'a silit a-i păstra pe Români macedoneni și în vremea când țara era sub Tarci, ca să rămână Români. În acest scop le-a trimis învățători, profesori, chiar preoți, și i-a ajutat cu bani să și albă școlile lor, bisericile lor.

Și acum după războiu face acest lucru.

Dar acum se scrie prin foi, că învățătorii și preoții trimiși să stea printre frații macedoneni, se întorc cel mai mulți acasă, — spunând că nu le place, nu pot trăi acolo.

În fața acestui lucru Ministrul Școlilor a hotărât, că nu mai dă slujbă în țară la nici unli din acești învățători sau preoți, cari își părăsesc postul de strajă națională la care au fost trimiși!

Lucrul își are rostul său: Italia și-a pus în felul său un picior pe țărmul dincoace al Mării Adriatice, cântându-și legăturii și razim în Albania, și Italia se va bucura dacă va găsi aci pe aproape un popor frate, — pe care și ea l-ar îmbrățișa și l-ar susține, — și ar fi a-cela o punte de bună legătură între țara noastră și sora ei mai mare Italia..

Pentru N. Totu.

Am mai primit:

Din Silvna (j. Govurlui) 220 Lei, veniți prin prin I. Gh. Teodosiu, adunați dela cei arătați la lista „Căminului”, — Simion Birdean din Marcovăț (Banat sârbesc) 100 Lei; I. Bocan din Toledo (Ohio, America) 100 Lei; — Sabiu Bucur, Lupeni, 20 Lei, Sim. Crotoru Reșița mont. 20 Lei; Vas. Mureșan, Bistrița, 20 Lei; Paul Simion, Reșița mont., 5 Lei; M. h. Montean din Jertof (Bănat) 10 L., V. Sima, Iertof, 5 L.

— Din Simeria ne-a trimis dl Alimpie Copăceanu Agent de constatare, 80 Lei, primii câte 20 Lei dela: Al. Copăceanu I. Catană, Lazar Candroi și Gh. Florea, agenți de urmărire.

De tot azi . . . Lei 590.—
Din Nr. 2 (1927) . . . „ 14 848.—
Total Lei 15 438.—

Procesul tinerului Totu, împușcarea jidanului Falik, — în stăruințele drepte ale dlui avocat deputat Paul Iliescu, conducătorul apărării în toate procesele studențești, — a fost strămutat spre judecare la Câmpulung (Bacovina), adecă scos din vespărul jidovesc dela Cernăești. Procesul e nădejde să se judece în lunile viitoare Februarie sau Martie.

Tinerul Totu va avea numeroși apărători. Dep. „Ligi apărăriti naționale Creștine” îi vor săli într-ajutor, căci tinerul s'a primejduit pe sine, și libertatea și tinereța, în o luptă de apărare națională și nu poate fi lăsat fără cel mai bun ajutor din partea apărătorilor naționali.

Din com. Silvna (j. Govarlui) s'au înscris 70 de cetățeni, cărurar și țărani, cu primarul comunei în frunte, și cu cei doi studenți din comună, — ca apărători ai lui Totu. În Declarația lor înaintată Tribunalului spun:

„Noi cetățenii români creștini mai jos semnați, din com. Silvna, luând cunoștință de fapta tinerului N. Totu, socotim că dănsul prin aceea a spălat o pată care umilea întreaga națiune română, — când profesori vrednici, în împlinirea datoriei, au fost loviți de minoritari nemulțămitori și obraznici, — deci merg în apărarea lui și cer achitarea (nepedepsirea) lui.

Inșelătorie mare

ori o tândalie mare?

Ce-i cu abonații la „Indreptarea” și la „Ilustrațiunea”?

Pe la sfârșitul lui Octombrie a trecut și începutul lui Novembre, un domn tiner, inteligent și isteț, a venit în orașul nostru, arătând că e trimisul ziarului „Indreptarea”, a guvernului, pentru a-l face abonamente în oraș și prin sate.

Incredințatul ziarului guvernului, s'a dus aici la d. șef al Poliției și s'a „legitimât” (a arătat dovezi că cine e) înfățișând un billet dela d. Prefect, care îl recomanda — și a rugat chiar pe d. șef al Poliției să-l însoțească prin oraș, pentru a găsi mai ușor încrederea și a putea face abonamentele mai repede. D. șef al Poliției a întrebat totuși la Prefectură, dacă se știe acolo de trimiteria domnului cutare cu rostul cutare? Și i s'a răspuns că da, și i s'a recomandat d. șef să-l însoțească, ușurându-i împlinirea chemării.

Așa apoi, având însoțitor și măturie așa de bună, trimisul ziarului guvernului, a făcut ușor numeroase abonamente á 600 Lei pentru „Indreptarea” și á 1000 Lei pentru „Ilustrațiunea”.

După ce a sfișit cu orașul, a luat — la aceeași stăruințe de sus, ca însoțitor pe sate pe d. Primprețor al plasei, și au făcut abonamente pe la crășmarii și negustorii de prin comune, — punându-li-se în vedere celor ce au plătit în Octombrie, că vor primi folle dela 1 Nov. iar celor ce au plătit în Nov., că o vor primi dela 1 Decembrie.

S'au adunat numai din acest tînut, bani frumoși. Unele primării, — ca Vinerea și altele, — au abonat și „Ilustrațiunea” cu 1000 Lei!

Santem la sfârșitul lui Ianuarie 1927. Au trecut 2 luni și mai bine decând oamenii au plătit, — și până azi nici unul nu a primit nici un numar, nici din „Indreptarea”, nici din „Ilustrațiunea”!

Stau „abonații” mirați și se uită unul la altu. Români, năcăjiți: „da bine ne a mai fript domnișorul acela”, — iar streinii (că sunt abonați și streinii, așa și alte nații) zimbesc cu dispreț asupra acestei apucături de a ajunge la bani de abonament, fără a da oamenilor în schimb nici un petec de hârtie...

Decomdată ne mânginim a scoate la iveală acest lucru, pe care ni-l-au cerut câțiva dintre „abonații” și așteptăm ca administrațiile celor 2 publicațiuni să și spună cuvântul.

Căci de-o fi numai o „tândălie” a lor, lucru are o judecată: halal de așa administrații de gazete, care pare că și ele sunt „ministere”, — iar de-o fi o mișelie la mijloc, — apoi e una cu coarne de tot: Ti-

nerul acela va vrednici numele și renumere „Capitanului d. Köpenik” dacă a reușit să și bată în aceast fel joc de o Prefectură ca să-l slugăască, de Poliție, de Pretură, de Primăriile atâtor comune! E chiar — mai mare ca Köpenik...

NOUȚĂȚI

24 Ianuarie

ziua luminată și de însemnătate istorică, în care patrioșii luminași au înfăptuit cea dintâi unire a țărișoarelor române Moldova și Muntenia, ca un semn al viitorului, care va aduce și celelalte uniri, — zi pe care o putem socoti ca piatra de temelie la înălțarea atutului român care se cuprindă între hotarele sale pe toți Români, — a fost sărbată și la Orăștie în chip vrednic: Nainte de amiază slujbă la biserică, luând parte și înălțând strălucirea zilei armata; d. ni oferiți în pînă de paradă; o companie de infanterie cu Muzica și o secție de mitraliere pe cal. Școlile au luat parte purtând numeroase steaguri naționale: casele câte un steag mare, iar elevii singuratici steagulețe mai mici și — multă inimă!

Seara a avut loc o sărbare dată de harnicele noastre Școli în sala „Central”. Corul și orchestra Liceului, apoi corul Școlii Medii de Fete, au cântat spre mulțumirea tuturor. D. Director Aron Demian a rostit vorbirea sărbătorească, plină de mândrie pentru unitatea de limbă și de credință a poporului românesc de pretutindeni, — lucru ce nu l'afili la fel la nici unul din popoarele vecine, și sfârșind prin o caldă chemare la întărirea fondului moral întrausgent (ce nu cunoaște abateri) în toată viața noastră particulară și de obște, căci fără de acel fond, totul e clătinător! — D.ș. Ili Dobo a declamat cu cunoscutul talent poezia „Treziți vă Latini!” Elevii clasei VIII au jucat foarte bine o prea isteasă comedie de... moravuri de prin marile cancelarii a Ministerelor (și a altor dregătorii!), unde slujbașii fac de toate, numai slujbă nul! D. Cocora a cântat dulce o romanță și cânta doine, acompaniat de d.șoara Steer. Grupe de elevi și de eleve au jucat, isteț și sprinten, jocuri naționale. — Afost o serată foarte bine reușită, — ca închinare pomenirii zilei mari de 24 Ianuarie 1859.

— Măreț a fost sărbată ziua în

București, în Iași și în alte orașe ale țării, în toate ca mulțumiri lui Dumnezeu că ne a învrednicit a o avea și a ne putea mândri cu pomenirea ei.

Cununie. D.șoara Zoe Dămian, fiica d.ș. Primprețor P. Dămian din Orăștie, și d. Dr. Izidor Rădu, judecător în Sebeș (Alba). Iși vor sărba cununia Duminică în 30 Ian. în bis. ort română din Orăștie. Cele mai sincere urări de fericire tinerei perechi.

Palatul Reginei la Constanța a ars. La Constanța se zldise pentru M. Sa Regina, palat frumos, cu fața spre Mare. În noaptea de 19 spre 20 Ian. a luat foc și a ars... Credincioși și buni paznici mai au Palatele noastre Regale!

Gripa spaniolă, o boală ce vine din răceală și umezeală, a bîntuit în luna Ianuarie în măsură foarte mare în Ungaria și Cehoslovacia. La Mișcolț 25 la sută (a patra parte) a locuitorilor au zăcut greu bolnavi. Într'o Duminică erau 500 de bolnavi în oraș, 200 elevi de școală, și 80 de soldați dintre cari 3 au murit.

În Cehoslovacia erau numai în orașul Praga 30 la sută din copii bolnavi.

Furtuna de pe Marea Neagră care s'a deslăntuit săptămîna trecută, nu s'a domolit încă. S'au încercat câteva vapoare și mai toți cei aflați pe ele. Acuși de-o săptămîna nu a mai sosit în portul Constanța nici un vapor.

Viscol mare cu zăpadă grea, — a bîntuit dela 19 pînă la 21-22 Ian. pe Valea Prahovei (dela Predeal spre Plocești), — ba în tot județul. Satele — se scria prin 21 Ian., — sunt ca îngropate în zăpadă, încât oamenii abia mai ies din sat, doar acei cari au treburi grabnice la oraș! În multe părți s'au ivit halte de lupi, scoși de prin păduri de foame. — Pe șoseaua (drumul de țară) Bibești spre Cloran, au fost găsiți înghețați mai mulți țărani pe cari i-a apucat viscolul și zăpada mare departe între hotare. În șanțul unei șosele spre Călugăreni s'a găsit o cărță cu calii înghețați! Se vede că omul nu s'a îndurat să lase căruța deslegînd calii, ci s'a dus el singur, cu gând a se întoarce sau a cere ajutor, și în acel timp calușii lui au înghețat înhamăți!

În 20 dîmineața s'a vestit din gara de Nord, din București, că trenul de Timișoara nu poate pleca. Toate trenurile au sosit cu întîrzieri uriașe.

Mulțumită. Cu ocazia Colinei de Crăciun a Cornilii Liceului A. Vialcu, au binevoit a dăruți pentru scopurile Corului, următorii d. ni: Câte 500 lei: d. ni I. I. Vulcu, S. Damian, I. Pop A. Demian; câte 300 lei: D.ș. Văd. Mariana Vlad; câte 200 lei: D. ni A. Grădina, S. Ștef. Gh. Tămaș, I. Branga, Dr. Dobo, R. I. Ciurdărescu, N. B., D. Martin, Dr. A. Vlad, Dr. A. Deac, V. Necșu, I. Turdășan I. Rodean; 140 lei d. D. Jurca; — câte 100 lei: D. ni S. Ciumașiu, Văd. Malvina Blaga, V. Dobrotu, C. Baicu, V. Domșu, V. Păcurarin, B. Brașal, A. Herlez, P. Damian, S. Vlad, P. Androne, Văd. A. Dr. David, Dr. Laurențiu, V. Iacob, S. Manole, M. Mosora, I. Jescu, P. Ionescu, S. Cărpinișan, I. Aibu, — cari sunt rugați a primi călduroase mulțumiri.

Ar. Demian, Dir. Liceului.

Cluma, fioroasa boală, a izbucnit în câteva țări din Răsărit: în Tunis, Beyruth, Alger.

Celor ce tușesc
Celor ce au flegmă
Celor slabi la pl. mâni
le aduce alinare, vindecare,
posiă de mîncare și putere
le-acu!

SIROMALT

care e prescriș
ca tîmăduitor
de cei dintâi
Doctori din
lume

Se capătă în
toate farmaciile
(apotecile Ce-
rești, Cărticica
cu îndrumări
pentru cei cu
plămîni s'abe
dela

Laboratorul

„GEA”-Krajer
(964) Timișoara, Nr. 36. 2-2

De ce
Cumpără ficine, numai
veritabilul
Spirt de menthol

DIANA

?

Pentru-că el conține menthol,
aeter și alcohol.

Pentru-că efectul său este es-
celent, liniștitor de dureri,
inviorător, atât în lăuntru,
cât și în afară.

Pentru-că el este indispen-
zabil pentru ficine care
face sport.

Pentru-că el înceată durerile
de șele și junghturile.

Pentru-că el totdeauna ajută
la primejdie de răcire.

Pentru-că el întărește muș-
chii și corpul.

Pentru-că el, luat ca picături,
e cel mai bun mijloc im-
potriva zgârciurilor de sto-
mac.

Pentru-că el s'a dovedit cel
mai bun pentru massage.

Pentru-că el alină durerile
reumatice și de podagră.

Pentru-că el are efect liniștitor
la zgârciurile de stomac.

Pentru că el este întăiul aju-
tor în casă.

Pentru-că e ieftin.

Fii atent la numele:

DIANA

pentru că sunt puse în cir-
culație falsificări și imitații
fără de preț.

Se află pretutindenea.

(968) 3-4 III.

CALENDARUL NAȚIONAL

al „FOII INTERESANTE” pe 1927.

Cum se vinde Calendarul?

1 Calendar singur, luat din prăvălie: **cu 17 Lei.**
Trimise pe poștă, franco recomandat, se trimite **cu următoarele prețuri:**

- 1 Calendar singur, franco-recomandat 26 Lei.
- 2 până la 5 exemplare, cu 20 Lei unul.
- Dela 6—10 cu 15 Lei unul.

Dela 10 în sus, cu **13 Lei** unul, și peste prețul tuturor laolaltă socotit, se adaugă 10 Lei taxa de poștă recomandat. (Așadar pentru 10 exemplare trimiți **130 Lei** și 10 Lei recomandarea, de tot **140 Lei**; — pentru 20 exemplare **280 Lei** și așa mai departe).

Fără bani înainte veniți, nu se trimit. — Numai abonaților noștri vechi, buni plătitori, le trimitem, la cerere, câte 10—15 ex. pe cari să le plătească după vânzare, — oprindu-și 3 Lei la fiecare exemplar vândut, pentru osteneala lor. — A se trimite bani și cereri la:

Admin. „Libertatea”
Orăștie (jud. Hunedoara).

(0) 5—

Prefectura Județului Hunedoara.

No. 20.213—1926.

Publicațiune.

Noi, Dr. Simion Câmpian prefectul județului Hunedoara, în baza avizului Delegației permanente a jud. Hunedoara, din ședința din 14 Ianuarie 1927, procesul verbal No. 2,

văzând deciziunea Ministerului de Interne No. 8100 1-924 privitor la vânzarea cailor proprietatea județului;

considerând, că caii la licitația publică nu au fost valorizați, considerând, că între împrejurările actuale serviciul la județ cu cai și trăsura este impropriu,

Decidem

vânzarea cailor și obiectelor mai jos înșirate. — În scopul acestei se publică,

Licitație

pe ziua de 31 Ianuarie 1927 oara 10 a. m. la Prefectura Județului Hunedoara, camera No. 22.

Se vor vinde prin licitație:

1. 2 cai, unul negru 20 luni, anul armăsar negru 18 luni, prețul strigării 25.000 Lei.

2. o trăsura cu arcuri, cu biciu și talpă de sanie, prețul strigării 8 000 Lei.

a) Doritorii de a lua parte la această licitație ne vor înainta ofertele în scris, sigilate, adresate prefecturii și cu indicarea pe copertă a oferentului.

b) Fiecare oferent va putea face oferta separată pentru cai și separat pentru trăsura și accesorii, dovedind, că au depus o garanță de 10% la percepția Deva.

c) Numerar ca garanță nu se primește.

d) Prețul de cumpărare se va achita la percepția Deva

după aprobarea de către Prefect a rezultatului licitației.

e) Oferta se poate face și sub prețul strigării.

f) Intrucât la licitația nu se vor prezenta cel puțin 2 oferanți, aceasta se va considera de eşuată.

g) Ofertele se vor înainta Prefecturii cel mai târziu până la oarele 9 a. m. din ziua licitației.

h) Ofertanții se vor prezenta la licitație personal sau prin un împuternicit cu procură legală.

Dat. în cabinetul nostru Deva, la 18 Ianuarie 1927.

Prefect: **Dr. Câmpian.**

MOTOR de benzină de 4 HP, în stare foarte bună, puțin folosit, e de vânzare cu preț convenabil. **RUDOLF VLAD,** Orăștie.

(980) 1—3

No. 28—1927 adm.

Edict de licitație.

Primăria comunei Cugir dă în întreprindere prin licitație publică minuendă, care se va ține în 13 Februarie 1927 a. m. la 11 oare la primăria comunală, podul podului comunal din interiorul comunei și prevederea acestui pod cu parapetele necesare (3 rânduri).

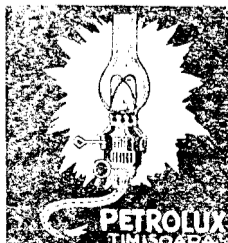
Prețul de strigare e 20.000 Lei. Materialul de construcție îl dă comuna.

Licitația se face cu ofertă închise conform art. 75—80 din legea contabilității publice.

Din prețul oferit se recer 10% vadiu, care se restituie după aplicarea lucrării.

Cugir, la 10 Ianuarie 1927.

Ioan Balașiu Vasilie Motoașcă primar. notar.

(955)

„Petrolux” este o lampă miraculoasă

Becul poate fi întrebuintat în orice lampă. Consuma orice fel de petrol, produce o lumină de 90 de lumini. Consumă în 15 ore 1 litru de petrol.

Cumparați numai becuri de „PETROLUX” la Feriți Vă de imitațiilor l. Cereți lista de prețuri gratuite.

„PETROLUX”, TIMIȘOARA, STR. I. VACARESCU 30

Prețul unui bec complet, franco rambursat Lei 750—
Prețul unui lămpi de masă Lei 1500

Feriți-vă de imitațiuni fără valoare! — Cumpărați numai dela reprezentantul rostru dovedit sau dela firma de mai sus!

Tipografia „Libertatea” în Orăștie

Noua lege comunală și județană.

(Legea pentru Unificarea Administrativa) tradusă pe limba poporului așa fel că o poate înțelege și cel din urmă țaran, și își poate cunoaște astfel drepturile de cetățean la comună și la județ. și dreptul slojbașilor față de el.

Prețul: 85 Lei, trimisă franco recomandat. Banii înainte Cu „ramburs” nu se trimite. Când se cumpără mai multe (cel puțin 3), prețul numai 30 Lei franco-recomandat. — A se cere la:

Administrația „Libertatea”,
Orăștie.

Mașină de îmblătit

în stare bună, batoc 60 m. m., motorul de benzină de 6 H. P. Informații la: **Ioan Sanoiescu**, în Vineră, p. Cugir, J. Hunedoara.

(75) 1 3

Căsătorie

Funcționar de Stat (ramura Agriculturii) de 34 ani, dorește căsătorie cu domnișoară sau doamnă cu situație. Adresa: **Iosif Vincze** comerciant (pentru Slătineanu) în Aiba-Iulia. (976) 1—2

Tiner bun

foșt sergent la armată, cu scrișoare bună, caută aplicare la o cancelarie notarială sau comunală, având praxă în aceste cancelării, — caută loc.

Adresa la foale. (0) 1-2

Automobil la — dispoziție.

S. bscrleni pun la dispoziția publicului din Orăștie, un automobil de lux cu care fac curse ori unde, în oraș și afară. — A se adresa la:

Aron Moțoc

(979) 1-1 Orăștie, str. I. Brăteanu 23

Un motor de benzină, de 10 H. P.

— în stare bună, e de vânzare la:

G Rob.

(970) 2-2 Turmaș, p. Orăștie.

O casă de vânzare

este în S. beșul sășesc, situată în mijlocul orașului. Constatătoare din 3 camere și bucatărie, grădina mare și frumoasă, în fundul grădinii curge râul morii și e aproape de Școala și Biserici. Poziție bună pentru orice afaceri.

Amatorii se pot adresa la Propletar: **Str. Nicolae Iorga Nr. 4** Sebeșul sășesc. (971) 2—3

Altoi de viță și tot felul de

viță de vie direct producătoare, bogată în rădăcini, de 1 și 2 ani, mai departe Riparia și viță de vie de 1 și 2 ani cu rădăcini, din aceeași soiuri viță netedă, se poate procura pe prețurile cele mai ieftine, la via

(934) 8—15 **I. Szücs,**
Diosig, 31 (în Bihor).
— Preț-curent gratuit și franco —

Tăe lemne, cu motorul și

cu prețuri moderate:

Fridrich Koditek

(974) 2-4 Orăștie, str. Romosului 5.

Opt jugare de pământ

sunt de vânzare în Sebeșul sășesc. Loc f. bun de vile, de bucate, de fânaj. Informații la:

D-na Ana Oancea

(972) 2-4 croitoreasă, Orăștie, str. Mih. Viteazul 48.

PODGORENI!

Atrag atențiunea marilor podgoreni, Cooperatori, Bănci și comercianți de vițe, că în pepiniera mea se pot cumpăra în orice cantitate și cu prețurile cele mai avantajoase renumitele vițe altoite de 1 și 2 ani cu rădăcini abundente din ÉRMELLEK și varietățile direct producătoare, nobilizate prin f. cundașia polemului de flori. La cumpărări mai mari, reducere considerabilă. — La cerere trimit imediat gratis și franco catalogul meu. Adresa:

Ștefan Kágyi Szabó

(950) proprietar de pepinieră 6—10
Oradea, Parcul Carmen Sylva 12.

Beția

Cine vrea să scape de patima această uricioasă, să întrebuinteze „Antibetina Vértés”, scutit legal, preparat de mult încercat, care desăgustă bețivul de beuturi spirituoase. Fiind fără gust, se poate da pățimașului fără știrea sa. Mil și mil de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 360 lei prin ramburs.

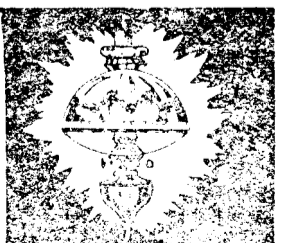
— Spese postale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat.

Boale de STOMAC

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreala, gr. ața și vomarea, sgărci de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înlătură prin

Esenta de STOMAC „Vértés”
4 sticle 540 Lei prin ramburs.

6—16